

Elegida darrerament a la presidència de la Caixa de Mutualitat Social Agrícola de Catalunya Nord, Rosa de Montellà, 48 anys, pagesa de Cerdanya, és la primera dona que accedeix a tals responsabilitats en el món agrícola local. Des dels seus 25 anys de militància començats amb els Joves Agricultors, ens parla en particular del nou mode de càlcul de les cotitzacions socials agrícoles, basat ara sobre la contribució fiscal de cada explotació. Considera aquest canvi com a «una revolució ja que és la reforma més important d'ençà que existeix la protecció social».

Rosa de Montellà

Presidenta de la Mutualitat Social Agrícola

LLUC BONET

—Us moveu enmig d'una sèrie de sigles que tenen la lletra A en comú: MSA, AMA, SORAVIE, SAMDA, GROUPAMA. Ens ho aclariu?

—«La Mutualitat Social Agrícola coorespon a la protecció social dels agricultors: malaltia, jubilació i família; la seva particularitat és de reagrupar totes les prestacions en la mateixa caixa. Després de l'assegurament de les persones, ve l'assegurament dels bens dels agricultors amb les Assegurances Mútues Agrícoles (vehícles, incendi, bestiar...). SAMDA és l'assegurament de la població rural, fora dels agricultors; SORAVIE és l'assegurament sobre la vida. GROUPAMA és una marca que reagrupa totes les assegurances, agrícoles i no agrícoles. Aquestes entitats es relacionen entre elles mitjançant la Unió de les Caixes de Mutualitat Agrícola. GROUPAMA és la primera entitat d'assegurament al departament amb 175 MF de volum de negoci HT; la MSA ha cobrat en 1989, 394 MF de cotitzacions per a 1070 MF de prestacions. El dèficit entre prestacions i cotitzacions és cobert per mecanismes de solidaritat.»

—En el show de presentació del projecte d'empresa de la Mutualitat, a finals de l'any passat, s'ha parlat d'una possible reagrupació de les caixes. Voleu dir que la Mutualitat Agrícola de Catalunya Nord podrà seguir l'exemple del Crèdit Agrícola, eixamplant la seva influència sobre els departaments veïns?

—«De moment, només es tracta de projectes. Actualment, es pot parlar de col·laboració únicament pel que fa als mitjans informàtics. La idea del reagrupament correspon a una voluntat de gestió de les caixes al cost mínim.»

—I Catalunya Sud?

—«No tenim res de comú amb el règim de protecció social català de l'altra banda. Al nivell de GROUPAMA, en canvi, la caixa nacional en col·laboració amb la caixa regional tenen un conveni amb una entitat de Barcelona.»

—Al desembre passat, el Parlament ha votat la reforma del mode de càlcul de les cotitzacions socials dels agricultors, serà un canvi important?

—«És una revolució, el canvi més important des de que existeix la seguretat social. Fins ara, les co-

Rosa de Montellà, és la primera dona que accedeix a un càrrec tan elevat en el món agrícola. Foto: Masdeu.

titzacions dels agricultors eren basades sobre el revingut cadastral, amb el temps ens hem avisat que no corresponia més a res. Vam mirar de corregir-lo introduint-hi el Revingut Brut i el Revingut Net d'explotació, però tampoc no corresponia a la realitat. Amb la nova llei, en un lapse de temps d'uns 10 anys, les cotitzacions seran basades sobre el règim fiscal. És una revolució perquè sempre s'ha dit que era impossible conèixer el revingut dels agricultors, i ara és la professió, ella mateixa, que demana de ser fiscalitzada. Tanmateix, el règim fiscal actual tampoc no està adaptat a l'agricultura, fins ara només concernia la imposició, però quan tot s'empeltarà sobre el règim fiscal serà important tornar a discutir-lo.»

—L'any passat, el CDJA denunciava un augment de les cotitzacions del 8%, del seu band el CRAC assenyalava un augment massa desproporcionat amb el revingut dels pagesos en disminució. El nou mode de càlcul ho solucionarà?

—«El nou mode de càlcul solucionarà les iniquitats, és a dir que

per a una producció igual, sobre una explotació igual, qualsevol sigui la comuna, la contribució serà igual. Fina ara, era la comuna que fixava el revingut cadastral i hi havia moltes disparitats. Ara bé, en una mateixa comuna, hi haurà augment o disminució de la cotització en funció dels casos. Pensem que la cotització mínima arribarà als 8000 F. D'altra banda, tothom sap que al règim agrícola tot hi té entrada: molta gent es declarava pagès i tenien règim social. Ara bé, si els toca una cotització més important, què faran aquesta gent? Els poders públics els donaran un RMI i la coberta social, hi haurà una entesa amb la Mutualitat? Tot resta a definir, tot resta a debatre.»

—Amb l'obertura europea, no hi ha perill de caure en una protecció social dels jubilats més limitada que la dels assalariats, com ja és el cas en d'altres membres de la CEE?

—«A França serà molt difícil, perquè el francès és molt orgullós de la seva protecció social. Ara bé, de mica en mica, s'haurà d'arribar a les jubilacions complementàries ja que els pocs actius no podran mantenir els jubilats. Això no priva

de dir que els pagesos tenen poca renda de jubilació, s'havia considerat que ho podien compensar amb la venda dels seus bens. Aquest no és cap motiu vàlid, sobretot quan la terra perd valor, de totes maneres tota persona que treballa té dret a una jubilació decent i em sembla que els pagesos fan part dels que treballen en la nostra societat. La nova llei farà ressortir que hi ha pagesos que han treballat molt, que han viscut amb poca cosa i que se retiren amb una petita jubilació. Hi haurà un projector sobre l'agricultura que farà aparèixer situacions que els càlculs amb mitjanes ocultaven.»

—A les passades eleccions a la MSA, la CGT, per al col·legi dels assalariats, denunciava que una mateixa caixa cobri les cotitzacions dels assalariats i també la dels pagesos que emplen mà d'obra, i temien que els obrers cubreixin el dèficit dels seus amos.

—«Em sembla que és un error, car la riquesa de la MSA és aquí: en el consell d'administració podem discutir tots entre nosaltres, és la base del mutualisme. Segurament que altres règims ens ho envegen i seria una pena de desfer-se'n.»

—En un món agrícola presidit per una majoria d'homes, és fàcil fer sentir la veu d'una dona?

—«És difícil a l'inici però després tot es passa bé, encara que el món pagès sigui un món masculista. La dona no ha de parlar únicament amb una postura femenina, s'ha de posar a l'abast de tothom.»

—Quin rastre voldríeu que deixés la vostra presidència?

—«Voldria primerament que hi hagués la justícia social en el departament. Després, voldria que entre totes les empreses agrícoles, les grans i performants però també les del rerapàs, es trobi un equilibri perquè totes són complementàries.»

—Com a pagesa de Cerdanya, com veieu el futur de l'agricultura de la vostra comarca?

—«Hi haurà moltes explotacions que si no evolucion cap a la pluriactivitat desapareixeran. La compaginació de l'activitat agrícola amb l'acolliment de turistes al mas pot permetre a algunes famílies de tirar endavant. Fa poc temps, tenir una activitat de turisme era considerat com rebaixar-se, per al pagès. Ara canvia.»

«Si demà la meva néta era pagesa, estaria encantada de la vida»

L.B.

■ Casada i àvia d'una nineta de 6 anys, Rosa de Montellà explota amb el seu marit un mas de 130 hectàrees a Santa Llocaia, a la Cerdanya. Presideix l'Associació per a la Formació de les Dones d'Agricultors, el Relleu Agrícola i Turisme, el Comitè Departamental d'Habitatge Rural, així com altres entitats vinculades a la seva comarca. Va començar la seva vida de responsable professional amb el jove sindicalisme agrícola. El passat mes de desembre ha succeït al Senyor Jordi Massot, hortolà, el qual havia assumit el càrrec de President de la MSA durant més de 20 anys.

—Com aconseguíu compaginar el vostre paper de dona, de pagesa i de responsable professional?

—«T'has d'organitzar: aixecar-te de matí i acotjar-te tard.»

—Desitgeu tenir un mandat tan llarg com el del vostre predecessor?

—«No.»

—Quan dura un mandat?

—«Cinc anys.»

—Pocs cerdans tenen càrrecs per a tot Catalunya Nord, penseu que l'enfocament d'un agricultor de muntanya és diferent de la d'un hortolà de la plana, com ho és el vostre predecessor?

—«Tenint en compte que fa molts anys que tinc responsabilitats per a tot el departament, crec que tinc una visió justa del conjunt dels problemes.»

—Penseu que els agricultors de Cerdanya són més solidaris que no pas els del Rosselló?

—«Potser sí ja que les dificultats que coneixen avui dia els del Rosselló, nosaltres les vàrem tenir fa 25 anys, la desertificació en particular. És amb la dificultat que la gent es torna solidària.»

—Penseu que el català és útil?

—«Jo pensi que sí. Sapiguer una llengua no pot fer mal a ningú. El català és una llengua molt maca. Avui en dia, Catalunya és un país ric, doncs no veig perquè ens privàriem d'aquesta riquesa.»

—Inciteu la vostra néta a parlar català?

—«Parla català.»

—Li aconsellareu de ser pagesa, com vós?

—«Si demà la meva néta era pagesa o si es casava amb un pagès, estaria encantada de la vida.»

—Quina població considereu com a la capital dels cerdans?

—«Per a mi, i em sembla que per a molts cerdans, la capital sempre ha estat Puigcerdà»